

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Οι Νιγηριανοί μετανάστες στην Αθήνα

Δρ. Γ. Παπαϊωάννου, Μεταδιδακτορικός ερευνητής,
Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής,
Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών - Αθήνα

Το πρόβλημα

- Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών στην Ελλάδα έχει επηρεάσει όχι μόνο την οικονομική, αλλά και την κοινωνική ζωή των ατόμων
- Ως αποτέλεσμα, μετανάστες με χώρα κοινής προέλευσης και παρόμοια χαρακτηριστικά απασχόλησης (χαμηλού κύρους εργασία ή υψηλά ποσοστά ανεργίας), στρέφονται στα πρωτογενή και δευτερογενή δίκτυα αλληλεγγύης για να λάβουν κοινωνική υποστήριξη (social support) που θα τους θα διασφαλίσει την επιβίωσή τους

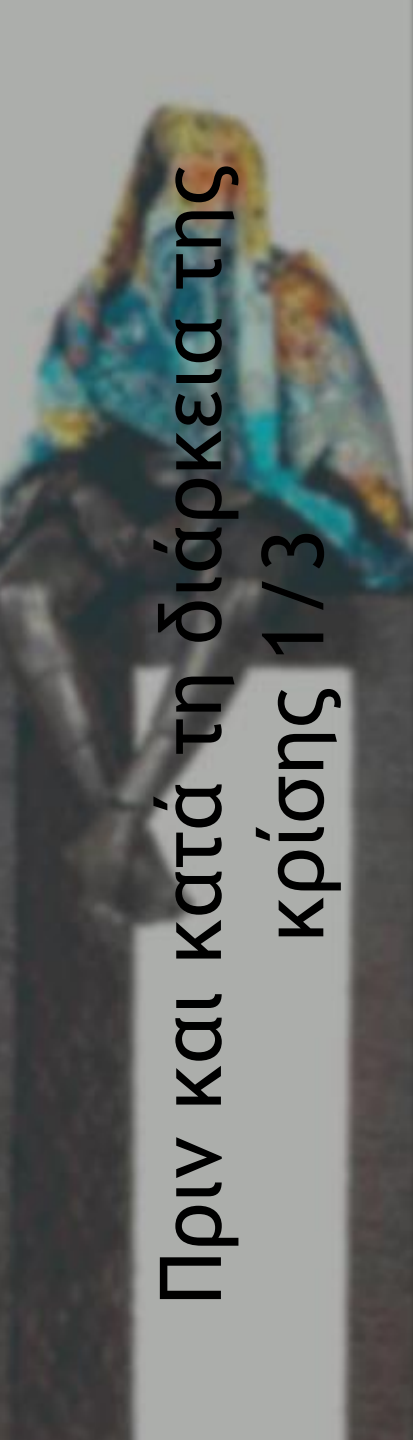
Η έρευνα εστιάζεται σε:

- Νιγηριανούς μετανάστες που ζούνε στην Αθήνα την περίοδο της οικονομικής κρίσης- Στις ενδεχόμενες μεταβολές στους δεσμούς τους με την οικογένεια ή την κοινότητα σε Ελλάδα και Νιγηρία- Στη στάσεις και τις αξίες που διαμορφώνουν σε περίοδο κρίσης -Στις προσδοκίες τους για το μέλλον σε θέματα εργασίας
- 5 ημι-δομημένες εις βάθος συνεντεύξεις με Νιγηριανούς (άνδρες και γυναίκες) χρησιμοποιώντας την δειγματολογική τεχνική της χιονοστιβάδας (snowball sampling technique)
- Συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες από:
 - α) Υπηρεσίες και οργανισμούς (ΕΛΣΤΑΤ, Υπηρεσία Ασύλου και Ελληνική Αστυνομία)
 - β) Τα αποτελέσματα μελετών που στο παρελθόν έχουν προσεγγίσει με διαφορετικούς τρόπους το ζήτημα της παρουσίας των Νιγηριανών μεταναστών στην Ελλάδα (Παπαδόπουλος, 2014, Φούσκας, 2012, Oparaocha, 2006)

- Οι Νιγηριανοί είναι από τους μεγαλύτερους πληθυσμούς μεταναστών στην Ελλάδα με προέλευση την Αφρική και έχει τη μεγαλύτερη πυκνότητα ανάμεσα σε μετανάστες με προέλευση κάποια από τις χώρες της Δυτικής Αφρικής, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή για το μόνιμο πληθυσμό το 2011 (3.285 για το σύνολο της Ελλάδος)
- Αποτελεί έναν από τους αφρικανικούς πληθυσμούς με την παλαιότερη και πιο συνεχή παραμονή στην Ελλάδα, κυρίως στην Αθήνα, καθώς και οργανωμένη εκπροσώπηση σε επίπεδο κοινότητας
- Η νιγηριανή παρουσία στην Ελλάδα για πολλούς ταυτίζεται με συγκεκριμένα είδη εργασίας (“migrant jobs”), όπως το πλανόδιο εμπόριο- Σε ορισμένες περιπτώσεις και με συγκεκριμένη παραβατική και εγκληματική δραστηριότητα (trafficking, διακίνηση ναρκωτικών, πορνεία)

Νιγηριανοί μετανάστες στην Ελλάδα: Συνοπτικό ιστορικό πλαίσιο

- Ορισμένοι από τους πρώτους Νιγηριανούς ήρθαν στην Ελλάδα ανάμεσα στη δεκαετία του 1970 και του 1980, ως φοιτητές σε κάποιο από τα ελληνικά πανεπιστήμια. Αρκετοί από αυτούς παρέμειναν στην Ελλάδα, λίγοι όμως βρήκαν κάποια θέση εργασίας σε αντικείμενο συναφές των σπουδών τους.
- Οι περισσότεροι στράφηκαν σε χαμηλού κύρους εργασία, όπως το πλανόδιο εμπόριο προκειμένου να εξασφαλίσουν τους αναγκαίους πόρους για την επιβίωσή τους.
- Η χαμηλού κύρους εργασία παρέμεινε ως κυρίαρχο χαρακτηριστικό απασχόλησης για τους Νιγηριανούς που εισήλθαν στην Ελλάδα από τη δεκαετία του 1990 και ύστερα.
- Σήμερα ζούνε στην Αθήνα Νιγηριανοί από διαφορετικές φυλές, μεταξύ των οποίων οι “Yoruba”, οι “Ibo” κ.α.

Πριν και κατά τη διάρκεια της
κρίσης 1/3

Αποτελέσματα

Ταξινόμηση βάσει:	Πριν την κρίση	Κατά την περίοδο της κρίσης
(I) του είδους της εργασίας	<ul style="list-style-type: none">• Υψηλή ανεργία• Ως εργατές σε τομείς όπως το εμπόριο και οι υπηρεσίες, περισσότερο ή λιγότερο περιοδικά• Η πλειονότητα ήταν στραμμένη σε χαμηλού κύρους, χαμηλά αμειβόμενη και ανασφάλιστη εργασία	<ul style="list-style-type: none">• Αύξηση της ανεργίας, ιδίως στους νέους και νεοαφικθέντες στην Ελλάδα• Μεγαλύτερη δυσκολία πρόσβασης στην εργασία συγκριτικά με το παρελθόν• Ένα άτυπο δίκτυο ομογενών βοηθά τους ανέργους να βρουν εργασία• Εξακολουθούν οι περισσότερες επιλογές να περιορίζονται σε χαμηλού κύρους εργασία

Αποτελέσματα

Ταξινόμηση βάσει:	Πριν την κρίση	Κατά την περίοδο της κρίσης
(II) της περιόδου και της διάρκειας διαμονής στην Ελλάδα	Μεγαλύτερη δυσκολία να αποκτήσουν πρόσβαση στην (νόμιμη) εγχώρια αγορά εργασίας, για όσους ήρθαν μετά τη δεκαετία του 1990	<ul style="list-style-type: none">• Η οικονομική κρίση φαίνεται να έχει επηρεάσει περισσότερο όσους:<ul style="list-style-type: none">α) Συμμετέχουν ήδη στην αγορά εργασίαςβ) έχουν σταθερή και μακρά παραμονή σε συγκεκριμένο χώρο εργασίαςγ) μακρά περίοδο διαμονής στην Ελλάδα, καθώς μπορούν να συγκρίνουν το παρόν με τα παρελθόν• Για τους νεοεισελθόντες είναι προτιμότερο να μετακινηθούν σε άλλη χώρα εκτός Ελλάδος για εύρεση εργασίας, στην περίπτωση που θα είχαν αυτή τη δυνατότητα

Πριν και κατά τη διάρκεια της
κρίσης 3/3

Αποτελέσματα

Ταξινόμηση Βάσει:	Πριν την κρίση	Κατά την περίοδο της κρίσης
(III) του φύλου	Υψηλή ανεργία στο γυναικείο πληθυσμό	<ul style="list-style-type: none">• Οι Νιγηριανές δείχνουν να συμμετέχουν πιο ενεργά στην οικονομική υποστήριξη του νοικοκυριού, κυρίως λόγω του χαμηλού εισοδήματος, της περιστασιακής εργασίας, ακόμη και εξαιτίας της ανεργίας του συντρόφου-συζύγου• Πρόκειται για χαμηλού κύρους εργασίες (φύλαξη παιδιών ή ηλικιωμένων, οικιακή εργασία κ.α.)
(IV) της παραβατικής συμπεριφοράς		Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας για την περίοδο 2003-2017, υπάρχει μια μικρή, αλλά σταθερή καταγραφή ατόμων με καταγωγή από τη Νιγηρία που συνελήφθησαν για διακίνηση ναρκωτικών, (human) trafficking και πορνεία

Συμπέρασμα

Η οικονομική κρίση δείχνει να έχει εντείνει τον αποκλεισμό των Νιγηριανών από την αγορά εργασίας, ιδίως για τους νεοεισελθόντες, ωθώντας τους ακόμη περισσότερο σε πρωτογενή και δευτερογενή δίκτυα αλληλεγγύης, προκειμένου να λάβουν τους αναγκαίους πόρους (χρήματα, εργασία, αγαθά, στέγη, περίθαλψη) για την επιβίωσή τους.

REFERENCES CITED

- Fouskas Theodoros. 2012. “Immigrant “communities” and work representation: The consequences of low-status work of five immigrant groups regarding participation in their work association”. In *Social Cohesion and Development*, 7 (2): 119-132.
- Oparaocha Uzoma Emmanuel, (Οπαρότσα, Ουζόμα Εμμανουήλ). 2006. *Οι αναπαραστάσεις των οικογενειακών κοινωνικών δυναμικών της φυλής Ίμπο της Νιγηρίας* [Representations of the family (household) social dynamics of the Ibo tribe of Nigeria]. Athens: Panteion University of Social and Political Sciences.
- Papadopoulos G. Apostolos, (Παπαδόπουλος Γ. Απόστολος). 2014. «Διερεύνηση των στάσεων των Αφρικανών μεταναστών σχετικά με την οικονομική κρίση στην Ελλάδα» [Investigation of attitudes of African migrants on the economic crisis in Greece]. In *Κοινωνικές όψεις της κρίσης στην Ελλάδα* [Social aspects of the crisis in Greece], edited by Stella Sabarloukou and Maria Koussi (Στέλλα Ζαμπαρλούκου, Μαρία Κούση), 445-475. Athens: Pedio.
- Psimmenos Iordanis. 2017. “Introduction: Unveiling Domestic Work in Times of Crisis”. In *Journal of Modern Greek Studies*, 35 (1): 1-16.
- Xypolytas Nikos, Vassilikou Katerina, and Fouskas Theodoros. 2017. “Migrant Domestic Workers: Family, Community, and Crisis”. In *Journal of Modern Greek Studies*, 35 (1): 89 -110.

Σας ευχαριστώ

